

Planritning över entré, salong och scen.

HIGAB

Lorensbergsteatern ägs och förvaltas av Higab, ett fastighetsbolag inom Göteborgs Stad. Det varierade fastighetsbeståndet omfattar bland annat saluhallar, museer, teatrar, arenor, ett fartyg och 27 byggnadsminnen. I Higabs uppdrag ingår att långsiktigt vårda och utveckla Göteborgs Stads kulturfastigheter.

Läs mer på www.higab.se

Levande hus i unika miljöer www.higab.se

OKTOBER 2016 - HIGAB/THE COMPADRES - FOTO: HANS WRETLING.

Lorensbergsteatern
- en del av Göteborgs nöjeshistoria

Lorensbergsteatern med Stadsbiblioteket i bakgrunden.

LORENSBERGSTEATERN har precis som stadsdelen fått sitt namn efter det landeri som en gång låg här. Landeriet var i sin tur uppkallat efter Lorens Petersen, som köpte det 1750. Under 1800-talet blev egendomen ett utflyktsmål för göteborgare som ville komma bort från innerstaden. Det gamla landeriet blev värdshus och det fanns även en populär dansbana. Anläggningen förstördes dock i en anlagd brand 1864. Efter branden byggdes en restaurang i parken och på 1880-talet uppfördes en cirkusbyggnad.

GÖTEBORG FÅR EN MODERN TEATER

1910 tog den danskfödde källarmästaren Sophus Petersen över restaurangen och cirkusen. Diskussionen om behovet av en dramatisk teater i Göteborg pågick som bäst när Petersen 1914 helt sonika ansökte om att få bygga en teater i Lorensbergsparken. En av anledningarna var att Göteborgs Stad var intresserade av marken. Genom att bygga en teater säkerställde Petersen att han fick behålla kontroll över anläggningarna i parken.

Arkitekt blev Karl M Bengtson som tidigare ritat ett antal teatrar i Tyskland. Arbetet inleddes i maj 1916 och pågick dygnet runt i treskift. Den 27 oktober samma år invigdes teatern. Byggkostnaden slutade på 739 000 kronor mot planerade 200 000.

Husets entréfasad är klassiskt utformad med fyra granitpelare som bär upp en trekantsgavel, likt ett grekiskt tempel. En 17 meter bred granittrappa leder upp till de fem ingångarna. Lorensbergsteaterns salong byggdes för att rymma nästan 1 000 personer och är skapad som en amfiteater i stället för en radteater. Golvet i salongen har en påtaglig lutning och stolarna är placerade i en halvcirkel mot scenen för att samtliga åskådare ska kunna se och höra lika bra. När den stod klar hade Lorensbergsteatern Sveriges näst största scen, efter Operan i Stockholm. Scenutrustningen inkluderade bland annat molnapparat, 70 olika ljusprojektorer, orkesterdike och elektriskt driven vridscen – den första i sitt slag i Sverige. På premiärkvällen läste Victor Sjöström en prolog skriven av Bertil Malmberg, följt av August Strindbergs pjäs *Ett drömspel*.

TEATERN BLIR BIOGRAF

Att driva teatern blev snart för mycket för mycket för Sophus Petersens ekonomi. År 1918 gick tio välbärgade göteborgare ihop och skänkte 100 000 som grundplåt för att bygga en stadsteater. De bildade AB Göteborgs Teater och åtog sig att driva Lorensbergsteatern vidare i väntan på den nya byggnaden. När Stadsteatern på Götaplatsen invigdes 1934 flyttades teaterverksamheten dit och Lorensbergsteatern köptes av advokaten Sture Persson, som gjorde om den till biograf. Arkitekterna R O Swensson och H Widlund ansvarade för ombyggnaden. Att den nya biografen erbjöd bekväma fåtöljer istället för vanliga biostolar väckte uppmärksamhet. I teaterns scenutrymmen och loger inrättades Teaterhistoriska museet.

När cirkusbyggnaden i parken revs i slutet av 1960-talet hotades även Lorensbergsteatern av rivning. Huset blev dock kvar och biografverksamheten fortsatte fram till 1987 då byggnaden återigen anpassades för teater. En ny scen byggdes ut mot salongen. Vid återinvigningen premiärspelade Galenskaparna och After Shave sin revy *Stinsen brinner*.

Lorensbergsteatern blev byggnadsminne 2012.

Fasad mot Berzeliigatan.